

POLITICKÉ VEDY / POLITICAL SCIENCES

Časopis pre politológiu, najnovšie dejiny, medzinárodné vzťahy, bezpečnostné štúdiá / Journal for Political Sciences, Modern History, International Relations, security studies

URL časopisu / URL of the journal: <http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk>

Autor(i) / Author(s): Radoslav Ivančík
Článok / Article: Recenzia na knihu: Súčasný problémy výskumu medzinárodných konfliktov a kríz a ich riešenia
Vydavateľ / Publisher: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov – UMB Banská Bystrica / Faculty of Political Sciences and International Relations – UMB Banská Bystrica

Odporúčaná forma citácie článku / Recommended form for quotation of the article:

IVANČÍK, R. 2014. Recenzia na knihu: Súčasný problémy výskumu medzinárodných konfliktov a kríz a ich riešenia. In *Politické vedy*. [online]. Roč. 17, č. 1, 2014. ISSN 1335 – 2741, s. 191-193. Dostupné na internete: http://www.politickevedy.fpvmv.umb.sk/userfiles/file/1_2014/IVANCIK.pdf.

Poskytnutím svojho príspevku autor(i) súhlasil(i) so zverejnením článku na internetovej stránke časopisu Politické vedy. Vydavateľ získal súhlas autora / autorov s publikovaním a distribúciou príspevku v tlačenej i online verzii. V prípade záujmu publikovať článok alebo jeho časť v online i tlačenej podobe, kontaktujte redakčnú radu časopisu: politicke.vedy@umb.sk.

By submitting their contribution the author(s) agreed with the publication of the article on the online page of the journal. The publisher was given the author's / authors' permission to publish and distribute the contribution both in printed and online form. Regarding the interest to publish the article or its part in online or printed form, please contact the editorial board of the journal: politicke.vedy@umb.sk.

RECENZIA NA KNIHU: SÚČASNÉ PROBLÉMY VÝSKUMU MEDZINÁRODNÝCH KONFLIKTOV A KRÍZ A ICH RIEŠENIA

BOOK REVIEW: PRESENT RESEARCH OF PROBLEMS OF INTERNATIONAL CONFLICTS AND CRISES AND THEIR SOLUTIONS

Radoslav Ivančík*

KAZANSKÝ, R.: *Súčasné problémy výskumu medzinárodných konfliktov a kríz a ich riešenia*. Banská Bystrica : Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela – Belianum, 2013. 215 s. ISBN 978-80-557-0573-6.

PhDr. **Rastislav Kazanský**, PhD., ktorý pôsobí ako odborný asistent na Katedre bezpečnostných štúdií Fakulty politických vied a medzinárodných vzťahov Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a venuje sa v rámci svojho výskumu predovšetkým problematike medzinárodnej bezpečnosti a medzinárodných konfliktov, vydal v závere roka 2013 vedeckú monografiu s názvom *Súčasné problémy výskumu medzinárodných konfliktov a kríz a ich riešenia*.

Ako už napovedá samotný názov monografie, autor v nej s využitím viacerých relevantných výskumných metód v rámci vedeckého skúmania rieši problematiku konfliktov v medzinárodných vzťahoch, ich príčin, aktérov, ako aj metód riešenia konfliktov a možnosti ich prevencie, čo dáva široký priestor na hodnotnú odbornú diskusiu. **R. Kazanský** nie je žiadnym nováčikom na poli bezpečnostného výskumu, nakoľko výskumu bezpečnosti sa venuje už viac ako jednu dekádu a za toto obdobie spracoval viacero vedeckých štúdií, napísal niekoľko desiatok vedeckých i odborných článkov a príspevkov. Recenzovaná vedecká monografia je dôkazom jeho autorskej zrelosti a predstavuje výrazný posun v autorovej výskumnej práci.

* plk. gšt. Ing. Radoslav Ivančík, PhD. pôsobí ako náčelník Odboru rozpočtu a financovania (J-8), Generálny štáb Ozbrojených síl SR, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava, Slovenská republika, radoslav.ivancik@gmail.com.

R. Kazanský prostredníctvom monografie predkladá čitateľom, ale najmä odborníkom rozsiahly text zameraný na tri hlavné analytické roviny. Prvou je analýza problematiky konfliktu, jeho príčin a podmienok, ako aj metód riešenia konfliktov. Druhá analytická rovina je zameraná na pôsobenie a nástroje medzinárodných organizácií v prevencii konfliktov v univerzálnom, globálnom i regionálnom kontexte. Tretia analytická rovina sa týka explanácie prevencie ako nástroja na limitovanie a znižovanie eskalácie konfliktov. Všetky tri roviny sú proporcionálne vyvážené a dôsledne zapracované do jednotlivých kapitol.

V prvej kapitole sa autor prostredníctvom analýzy, typológie, metodológie a kategorizácie konfliktov zameriava na charakteristiku konfliktov a prostredníctvom vybraných definičných prístupov aj na samotné vymedzenie pojmu konflikt. Zároveň veľmi vhodne dopĺňa predmetnú problematiku o príklady riešenia konfliktov zo strany nadnárodných aktérov a taktiež o metodológiu vytvárania databáz konfliktov.

V druhej kapitole autor pojednáva o špecifických príčinách konfliktov, pričom dôraz kladie predovšetkým na príčiny vzniku politických, náboženských a etnických konfliktov, ako aj konfliktov o prírodné zdroje. Zároveň sa venuje politickej ekonómii konfliktov a následkom i negatívnym dopadom jednotlivých druhov konfliktov.

V tretej kapitole zameranej na riešenie konfliktov autor predstavuje metódy riešenia vzniknutých konfliktov a kríz i možné alternatívne spôsoby riešenia konfliktov. V ďalších častiach kapitoly sa zameriava najmä na:

- Organizáciu spojených národov, ktorá naďalej zohráva dominantnú úlohu pri vedení mierových operácií vo svete na základe príslušných rozhodnutí (rezolúcií) jej Bezpečnostnej rady,
- Severoatlantickú alianciu, ktorá v súčasnosti ako jediná disponuje dostatočnými vojenskými kapacitami a spôsobilosťami potrebnými na vedenie operácií na vynútenie mieru podľa kapitoly VII Charty OSN,
- Európsku úniu, ktorej angažovanosť v operáciách na zaistenie a udržanie mieru a bezpečnosti vo svete má najmä v poslednej dobe výrazne vzostupnú tendenciu.

Štvrtá kapitola monografie je venovaná predovšetkým prevencii konfliktov v medzinárodných vzťahoch, pričom autor sa v rámci svojho výskumu zameriava na hlavné oblasti využitia prevencie konfliktov, uplatňované prístupy k prevencii a hlavných aktérov prevencie v prípade násilných konfliktov. V záverečných častiach kapitoly sa venuje najmä metódam preventívnej diplomacie,

viacúrovňovej diplomacii a metóde včasného varovania.

V piatej kapitole sa autor zameriava na regionálne organizácie a ich postavenie v systéme včasného varovania. Pozornosť venuje najmä Africkej únii, ale aj ďalším regionálnym organizáciám ako napríklad Združeniu národov Juhovýchodnej Ázie (ASEAN), Hospodárskemu spoločenstvu západoafrických štátov (ECOWAS) alebo Fóru tichomorských ostrovov (PIF) a ich politike, metódam a prístupom pri riešení konfliktov a kríz.

Šiesta kapitola je zameraná najmä na objasnenie viacúrovňovej diplomacie (multitrack diplomacy), ktorú autor predstavuje ako jednu z možných účinných metód systémového riešenia a prevencie konfliktov a kríz. Ide o metódu založenú na systémovom prístupe transformácie konfliktov, ktorý využíva pri nastolovaní mierového procesu behaviorálny, resp. organistický prístup, pri ktorom mierový proces chápe ako živý organizmus, neredukuje ho na jednotlivé časti, ale zaoberá sa prepojenosťou jeho jednotlivých častí a ich spôsobom organizácie v rámci systému.

Celkovo možno zhodnotiť, že problematika medzinárodných konfliktov a kríz je v súčasnosti, vzhľadom na ich veľké množstvo od konca studenej vojny a bipolárneho rozdelenia sveta, veľmi aktuálna a jej skúmanie má aj z dôvodu kontinuálne sa zhoršujúceho globálneho bezpečnostného prostredia a rastu nových bezpečnostných hrozieb veľký význam. Študenti, pedagógovia, ale aj ďalší čitatelia tak môžu získať prostredníctvom recenzovanej monografie cenné poznatky, ktoré dosiaľ neboli v riešenej oblasti v takej ucelenej forme analyzované a prezentované. Zvolený spôsob prezentácie výsledkov práce, ako aj uvádzané príklady zároveň umožňujú priblížiť predmetnú problematiku aj v tejto oblasti neskúsenému čitateľovi. Vysoko odborná interpretácia výsledkov výskumu a získaných informácií však poskytne určite pridanú hodnotu aj odborníkom z oblasti bezpečnostných štúdií, politických vied a medzinárodných vzťahov.